

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive design) ณ จุดเวลาหนึ่ง (cross-sectional) เพื่อศึกษาอัตราความชุกของการติดเชื้อเอชไอวี ลักษณะพื้นฐานบางประการ ได้แก่ ประเภทหญิงบริการทางเพศ อายุ ภูมิภาคเดิม ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตรที่ต้องเลี้ยงดู อาชีพเดิม ระยะเวลาในการประกอบอาชีพนี้ รายรับ-รายจ่าย การใช้เวลาเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ และการรับเลือด ตลอดจนความรู้เรื่องโรคเอชไอวี และ พฤติกรรมการประกอบอาชีพ ได้แก่ พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการย้ายถิ่นที่อยู่ ที่หากินและแนวโน้มการเลิกประกอบอาชีพนี้ ของหญิงบริการทางเพศที่สำรวจพบตามสถานบริการทางเพศทุกแห่งของจังหวัดชลบุรี ในเดือนธันวาคม 2534

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นหญิงบริการทางเพศที่สำรวจพบอยู่ตามสถานบริการทางเพศทุกแห่งของจังหวัดชลบุรี ในเดือนธันวาคม 2534 จำนวนทั้งสิ้น 49 แห่ง รวม 423 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกทุกหน่วยของประชากรที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลการตรวจโลหิตหา anti-HIV โดยวิธี ELISA ในรายที่ให้ผลบวก 2 ครั้ง จะตรวจยืนยันด้วย Western Blot

2. แบบสัมภาษณ์หญิงบริการทางเพศเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานบางประการ ตลอดจนความรู้เรื่องโรคเอดส์และพฤติกรรมการประกอบอาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์มาจาก Research Package : Partner Relations and Risk of HIV infection / Knowledge, Attitudes, Beliefs and Practices on AIDS Phase II ของ WHO

แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 4 ส่วน (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก.) คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานบางประการ ได้แก่ ประเภทหญิงบริการทางเพศ อายุ ภูมิภาคเดิม ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตรที่ต้องเลี้ยงดู อาชีพเดิม ระยะเวลาในการประกอบอาชีพนี้ รายรับ-รายจ่าย การใช้จ่ายเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ และการรับเลือด มีลักษณะเป็นคำถามเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ อันประกอบด้วยความหมาย สาเหตุ อาการ การติดต่อ ความรุนแรง การป้องกันและการรักษาโรคเอดส์ มีลักษณะเป็นคำถามเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ ประเมินค่า 2 ระดับ คือถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประกอบอาชีพ อันประกอบด้วยพฤติกรรมทางเพศอาทิเช่นการให้บริการทางเพศโดยใช้มือ ปาก ช่องคลอด ทวารหนักหรืออื่น ๆ ตลอดจนการใช้ถุงยางอนามัยและการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่าง ๆ ของหญิงบริการทางเพศ รวมถึงพฤติกรรมการย้ายถิ่นที่อยู่ทั้งที่หากินและแนวโน้มการเลิกประกอบอาชีพนี้ มีลักษณะเป็นคำถามเลือกตอบและเติมข้อความ จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นผลการตรวจโลหิตเพื่อหา anti-HIV

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วปรึกษากับคณาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ ตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับหญิงบริการทางเพศที่มาทำการตรวจรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ณ ศูนย์กามโรคเขต 2 จำนวน 30 ชุด เพื่อดูความเข้าใจของคำถามและความชัดเจนในคำถาม แล้วนำส่วนของความรู้เรื่องโรคเอดส์มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร Coefficient alpha ซึ่งได้ค่า ∞ เท่ากับ 0.72 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย และ เก็บข้อมูล จาก นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ผู้อำนวยการศูนย์กามโรคเขต 2 และ หัวหน้าสำนักบริการทางเพศทุกแห่งที่สำรวจได้ของจังหวัดชลบุรี

2. ผู้วิจัยออกสัมภาษณ์และเจาะโลหิตหญิงบริการทางเพศที่สำรวจพบอยู่ตามสถานบริการทางเพศ ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 49 แห่ง 423 คน โดยชี้แจงเหตุผลแก่หญิงบริการทางเพศที่จะศึกษาก่อนแล้วจึงให้เซ็นชื่อในใบยินยอมในกรณีที่ยอมมาให้ทำการศึกษา (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข.) ซึ่งใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2534 ถึง 5 มกราคม 2535 จำแนกตามรายอำเภอ ดังแสดงในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนสถานบริการทางเพศและหญิงบริการทางเพศ จังหวัดลพบุรี ที่สำรวจได้
ในเดือนธันวาคม 2534 จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนสถานบริการทางเพศ (แห่ง)	จำนวนหญิงบริการทางเพศ (คน)
เมืองลพบุรี	31	293
ชัยบาดาล	11	87
โคกสำโรง	3	24
ท่าม่วง	1	2
พัฒนานิคม	2	15
บ้านหมี่	1	2
รวม 6 อำเภอ	49	423

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเมื่อผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องจะนำมาวิเคราะห์
โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดทำคู่มือลงรหัส
2. นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสัมภาษณ์ลงรหัสในใบรหัส
3. นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ (computer)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer) คำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. หาค่าความถี่ ร้อยละ ของผลการตรวจโลหิตหา anti-HIV ประเภทหญิงบริการทางเพศ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพเดิม ประเภทของรายจ่ายส่วนใหญ่ การใช้ยาเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ และการรับเลือด การให้บริการทางเพศโดยใช้มือ ปาก ช่องคลอด ทวารหนักหรืออื่น ๆ ตลอดจนการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ ลักษณะการย้ายถิ่นที่หากิน ความคิดที่จะโยกย้ายจากลพบุรี ความคิดที่จะเลิกประกอบอาชีพนี้ อาชีพที่คิดจะทำเมื่อเลิกจากอาชีพนี้ และความต้องการที่จะให้รัฐบาลช่วยเหลือเมื่อต้องเลิกอาชีพนี้
2. หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ อายุ จำนวนบุตรที่ต้องเลี้ยงดู รายได้จากอาชีพเดิมต่อเดือน อายุที่เริ่มมาประกอบอาชีพนี้ ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพนี้มาแล้ว รายได้ในกรให้บริการทางเพศต่อครั้ง เงินเก็บต่อเดือน ความรู้เรื่องโรคเอดส์ จำนวนแขกที่มาใช้บริการทางเพศต่อคืน จำนวนครั้งของการมีเพศสัมพันธ์กับแขกที่มาบริการในแต่ละครั้ง อัตราส่วนการใช้จ่ายขางอนามัย จำนวนสถานบริการทางเพศที่โยกย้ายมาแล้ว อายุที่คิดว่าจะเลิกประกอบอาชีพนี้
3. ทดสอบความแตกต่างของปัจจัยที่ศึกษาอันได้แก่ประเภทหญิงบริการทางเพศ ภูมิลำเนาเดิม ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การมีบุตรที่ต้องเลี้ยงดู อาชีพเดิม ประเภทของรายจ่ายส่วนใหญ่ การใช้ยาเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ และการรับเลือด การให้บริการทางเพศโดยใช้มือ ปาก ช่องคลอด ทวารหนักหรืออื่นๆ ตลอดจนการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ ลักษณะการย้ายถิ่นที่หากิน ความคิดที่จะโยกย้ายจากลพบุรี ความคิดที่จะเลิกประกอบอาชีพนี้ อาชีพที่คิดจะทำเมื่อเลิกจากอาชีพนี้ และความต้องการที่จะให้รัฐบาลช่วยเหลือเมื่อต้องเลิกอาชีพนี้ ระหว่างหญิงบริการทางเพศที่ติดเชื่อเอดส์และไม่ติดเชื่อเอดส์ด้วย Chi-square test(รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ค.)

4. ทดสอบความแตกต่างของปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ อายุ จำนวนบุตรที่ต้องเลี้ยงดู รายได้จากอาชีพเดิมต่อเดือน อายุที่เริ่มมาประกอบอาชีพนี้ ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพนี้ มาแล้ว รายได้ในกาารให้บริการทางเพศต่อครั้ง เงินเก็บต่อเดือน ความรู้เรื่องโรคเอดส์ จำนวนแขกที่มาใช้บริการทางเพศต่อคืน จำนวนครั้งของการมีเพศสัมพันธ์กับแขกที่มาใช้บริการในแต่ละครั้ง อัตราส่วนการใช้ถุงยางอนามัย จำนวนสถานบริการทางเพศที่โยกย้าย มาแล้ว ระหว่างหญิงบริการทางเพศที่คิดเชื่อเอดส์และไม่ติดเชื่อเอดส์ด้วย t-test (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ง.)

การวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) เท่ากับหรือน้อยกว่า 0.05 จึงจะหมายความว่าค่าสถิติที่นั้นแตกต่างกัน นั้นคือจะมีโอกาสผิดพลาดที่จะไม่แตกต่างกันเท่ากับหรือน้อยกว่า 5 ครั้งใน 100 ครั้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย